

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ПОДОБНОСТИ КАНДИДАТА, ТЕМЕ И МЕНТОРА ЗА
ИЗРАДУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ
(Свака рубрика мора бити попуњена.)

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

Орган који је именовано комисију: Наставно-научно веће Филозофског факултета у Новом Саду

Датум именовања комисије: 5-8. 2. 2021. (електронска седница)

Састав комисије:

1. Др Рујевић Горан	Доцент	Филозофске науке
презиме и име	звање	ужа научна област
Филозофски факултет у Новом Саду		Председник комисије
установа у којој је запослен-а		функција у комисији
2. Др Петровић Александар	Редовни професор	Филозофске науке
презиме и име	звање	ужа научна област
Филозофски факултет Универзитета у Приштини		Члан комисије
установа у којој је запослен-а		функција у комисији
3. Др Смиљанић Дамир	Редовни професор	Филозофске науке
презиме и име	звање	ужа научна област
Филозофски факултет у Новом Саду		Члан комисије – ментор
установа у којој је запослен-а		функција у комисији

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

- Име, име једног родитеља, презиме: Александар, Драгана, Ристески
- Датум рођења: 23. 5. 1990. Место и држава рођења: Рума, Србија

II.1 основне студије

година уписа: година завршетка: просечна оцена током студија:

универзитет: Универзитет у Новом Саду

факултет: Филозофски факултет

студијски програм: ОАС Филозофија

звање: Дипломирани филозоф

II.2 мастер или магистарске студије

година уписа: година завршетка: просечна оцена током студија:

универзитет: Универзитет у Новом Саду

факултет: Филозофски факултет

студијски програм: МАС Филозофија

звање: Мастер професор филозофије

научна област: Филозофске науке

наслов завршног рада: Метафизичко мишљење у прагматизму Перса и Џејмса

II.3 докторске студије

година уписа:

универзитет: Универзитет у Новом Саду

факултет: Филозофски факултет

студијски програм: ДАС Филозофија

број ЕСПБ до сада остварених: просечна оцена током студија:

II.4 приказ научних и стручних радова

Р. бр.	аутори, наслов, издавач, број страница	категиорија
1.	Risteski, A (2019). Cartesian Dualism and Plotinus' Philosophy of Mind. У: М. V. Silantjeva & et al. (eds.), <i>Concept: Philosophy, Religion, Culture</i> (pp. 27–39). Moscow: MGIMO University Press.	M14
<p><i>кратак опис садржине:</i> Кандидат магист. Александар Ристески у тексту разматра границе и вредности самеравања Платинових учења са данас актуелним становиштима у пољу филозофије духа. Један број савремених аутора заступа идеју да се Платиново учење може сматрати макар приближном претечом картезијанског решења проблема односа духа и тела услед тога што оба филозофа имају тенденцију ка дијалектним концептуалним приступима предмету (материјално-нематеријално, екстерно-интерно и сл.). Кандидат доводи овакво тумачење у питање на основу неколико аргументативних тачака које указују на јасну разлику у разумевању појма материје која постоји између ових филозофа. Коначно, кандидат се залаже за то да се релевантност Платина за савремену филозофију духа не успоставља кроз покушаје реконструкције његове филозофије као дуалистичке, већ да се пре у обзир узме холистичка и дијалектичка вредност његовог учења.</p>		
<p><i>рад припада проблематици докторске дисертације:</i> <u>ДА</u> НЕ ДЕЛИМИЧНО</p>		

Р. бр.	аутори, наслов, издавач, број страница	категиорија
2.	Risteski, A. (2017). Approaching Descartes' Dualism: Reductionism of His Theory of Knowledge. У: S. Gouveia & M. Curado (eds.), <i>Philosophy of Mind, Contemporary Perspectives</i> (pp. 332–347). Newcastle: Cambridge Scholars Publishing.	M14
<p><i>кратак опис садржине:</i> Кандидат у овом раду износи веома значајну тезу да је Декартова дуалистичка позиција по питању проблема односа душе и тела непосредно условљена његовим редуccionистичким приступом у гносеологији. Истиче се да се Декартово дуалистичко раздвајање духа и тела не може проширити до нивоа универзализованог метафизичког дуализма. Гносеолошки захтев за јасним и разговетним идејама код Декарта резултују схватањем да се душа и тело могу јасно и разговетно спознати само као одвојене супстанције, али да метафизичке импликације које се могу наслутити из овог закључка нису довољне нити конклузивне, поготово уколико се у обзир узме улога Бога у картезијанској слици свете. Декарт је у том контексту редуccionиста, али не метафизички већ гносеолошки, утолико што допушта да се критеријуми исправног знања сведу на ове који производе подељеност спознаје душе и тела.</p>		
<p><i>рад припада проблематици докторске дисертације:</i> <u>ДА</u> НЕ ДЕЛИМИЧНО</p>		

Р. бр.	аутори, наслов, издавач, број страница	категиорија
3.	Деретић, И, Ристески, А. (2020). Први српски превод Платонове Одбране Сократове. У: М. Крстић (ур.), <i>Зборник радова Филозофског факултета Универзитета у Приштини</i> , Број L (1) (стр. 59–75). Косовска Митровица: Филозофски факултет Универзитета у Приштини.	M24
<p><i>кратак опис садржине:</i> Аутори у овом тексту скрећу пажњу на занимљиво откриће првог превода дијалога <i>Одбрана Сократова</i> на српски језик, сачињеног 1904. године од стране Косте Ј. Лозанића. Лозанићев превод се критички разматра у погледу начина одношења са старогрчким терминима δαμόνιον, αἴσθησις и ἐλέγχο. Анализом Лозанићевих крајње специфичних преводилачких решења, закључује се да превод садржи бројне интерпретативне елементе, такође покушаје преводиоца да изворни текст учини себи разумљивим.</p>		
<p><i>рад припада проблематици докторске дисертације:</i> ДА <u>НЕ</u> ДЕЛИМИЧНО</p>		

Р. бр.	аутори, наслов, издавач, број страница	категорија
4.	Ристески, А. Д. (2020). Једно и мноштво у Платоновој психологији. У: О. Марковић Савић и Н. Прашевић (ур.), <i>Наука без граница III</i> (Том 5, Друштво у огледалу науке, стр. 155–170). Косовска Митровица: Филозофски факултет Универзитета у Приштини.	М33
<p><i>кратак опис садржине:</i> Кандидат у овом тексту критикује тенденцију да се Платонова теорија душе разматра са становишта картезијанског и послекартезијанског дуализма. Истичући некомпатибилност Декартове доктрине о двојности супстанција са Платоновим учењем, кандидат предлаже да се Платоново учење о души изнето у <i>Држави</i> тумачи с обзиром на метафизичке минуциозности о јединству и мноштву које су изражене у <i>Пармениду</i> и <i>Софисту</i>. У том погледу, троделна теорија човекове душе био би покушај да се она постави као модел који се односи на целокупну човекову активност, а не као пуки антипод телесности. Платоново показивање координираности телесних потреба са душом као и истицање постојања делова душе који поступају сасвим неумно заједно указују на то да нема ни довољних ни нужних разлога да се ово учење разумева кроз призму строго подељеног картезијанског дуализма.</p>		
<p><i>рад припада проблематици докторске дисертације:</i> <u>ДА</u> НЕ ДЕЛИМИЧНО</p>		

Р. бр.	аутори, наслов, издавач, број страница	категорија
5.	Ристески, А. Д. (2019). Монадологија као филозофија духа. У: Мирјана Лончар-Вујновић (ур.), <i>Наука без граница: Том II</i> (Одјеци, стр. 61–92). Косовска Митровица: Филозофски факултет Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици	М33
<p><i>кратак опис садржине:</i> Кандидат у овом тексту настоји да обезбеди интелектуалну дубину уобичајеног читања Лајбница као плуралисте и паралелисте на подручју питања филозофије духа. Истиче се значај разматрања дубљег разлога за Лајбницову тезу о постојању квалитативних разлика међу елементима стварности, а која је у темељу његовог плуралистичког учења. Реч је, наиме, о идеји радикалног и ексклузивног идентитета као самоидентитета (ствар једино може бити идентична сама са собом, са другим стварима у најбољу руку може бити само слична). То са собом носи последицу да се дистинкција између духа и тела код Лајбница може посматрати са логичког, метафизичког, епистемолошког, па чак и теолошког становишта. Ово чини однос Лајбницовог учења према савременим позицијама у филозофији духа знатно сложенијим. У том духу проблематизује се Вестфалова идеја недоследне логичке тетраде ставова о природи односа материје и духа као једнострано (сведено логичко) сагледавање комплексног предмета, а Лајбниц се нуди као валидна алтернативна парадигма.</p>		
<p><i>рад припада проблематици докторске дисертације:</i> <u>ДА</u> НЕ ДЕЛИМИЧНО</p>		

Р. бр.	аутори, наслов, издавач, број страница	категорија
6.	Ристески, А. Д. (2019). Квалитет слободе: Спор о квалијама као хоризонт тематизовања појма слободе. У: М. Кулић (ур.), <i>Наука и стварност: Зборник радова са научног скупа (Пале, 19. Мај 2018): Том I</i> (стр. 150–164). Пале: Филозофски факултет Универзитета у Источном Сарајеву.	М33
<p><i>кратак опис садржине:</i> Кандидат у раду настоји да изврши интерсекционално разматрање појма слободе и то у пресеку дисциплина филозофије духа и синестетичке филозофије. Уобичајена практичка рефлексивност о слободи се изоставља из оквира овог рада услед тога што практички аутори често слободу претпостављају као аксиом свог система учења. У оваквој поставци, појам слободе се не разматра у контексту норми које се из њега могу извести, већ у погледу начина како је доживљен од стране људи, речју, слобода се тематизује не као принцип већ као квалитет. У том погледу, слобода се контрастира спрам епистемолошких идеја природе/технике и квалија. Спрам прве, постоји неконклузивни низ теоријских разматрања</p>		

који захватају читав спектар од компатибилности до (чешће) супротстављености ових идеја, док се спрам друге уочава знатно перспективнија могућност да се постулирани квалитети слободе мисли као могућност нагађања праћена специфичним осећајем који резонује с атмосферским квалитетом ситуације.

рад припада проблематици докторске дисертације: ДА НЕ ДЕЛИМИЧНО

Р. бр.	аутори, наслов, издавач, број страница	категорија
7.	Ристески, А. Д. (2018). Постајање научног поимања стварности. У: М. Лончар-Вујновић (ур.), <i>Наука без граница: Том IV</i> (Време и простор, стр. 353–372). Косовска Митровица: Филозофски факултет Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици.	М33
<p><i>кратак опис садржине:</i> Кандидат у раду тематизује процес настанка појма стварности унутар научне заједнице, како та заједница разуме ту стварност и каквог повратног ефекта то разумевање има на свет живота. Проблем корисног а опет „безинтересног” научног сазнања разматра се са становишта филозофије Перса, Џејмса и Шица. Нашироко прихваћена идеја објективности научних чињеница које искључују сваку субјективност проблематизује се уз помоћ Хејгелових антиредукционистичких идеја. Затим, процедурални карактер научне делатности рефлектован је помоћу дарвинистичке парадигме, али и увидима које су остварили Вајтхед и Перс. Коначно, претходна разматрања се сумирају у ставу да идеја научне стварности није и не сме бити саморазумљива, и да је препоручљиво узети у обзир аспекте интереса и субјективности који су конститутивни за њу. Вреди запазити да је кандидат у процесу артикулације овог текста велики простор посветио разматрању Персовог учења.</p>		
<p><i>рад припада проблематици докторске дисертације:</i> <u>ДА</u> НЕ ДЕЛИМИЧНО</p>		

III ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ КАНДИДАТА

III.1 услови дефинисани за кандидата студијским програмом:

Програм докторских академских студија Филозофија на Филозофском факултету у Новом Саду траје три године (обим 180 ЕСПБ) и предвиђају један обавезни предмет, шест изборних предмета, обавезу израде и објављивања бар четири научна рада, те обавезе у вези са израдом докторске дисертације (избор теме и преглед литературе, истраживање теме, пријава и одбрана пријаве докторске дисертације и израда и одбрана докторске дисертације). Према Члану 14 *Правилника о докторским студијама и стицању научног назива доктора наука* Филозофског факултета у Новом Саду, кандидат пријављује докторску дисертацију када испуни све обавезе предвиђене студијским програмом докторских студија односно на крају 2. године. Према Члану 16 истог *Правилника*, докторска дисертација се може пријавити из научне области акредитованог студијског програма, а према Члану 17, кандидат пријаву подноси Већу докторских студија уз приложене личне податке, биографију са тежиштем на ток образовања и усавршавања, писану сагласност ментора и списак научних или стручних радова као и саме радове, те пред истим Већем усмено образлаже и брани план дисертације.

III.2 Да ли кандидат испуњава услове?

ДА

НЕ

Образложење:

Кандидат маг. Александар Ристески уписао је докторске академске студије Филозофије 2015. године. На основу увида у извршене обавезе предвиђене програмом, уочава се да је кандидат положио испите из свих предвиђених обавезних и изборних предмета, да је током студирања објавио бар четири научна рада, те да је испунио све обавезе у вези са израдом докторске дисертације изузев израде и одбране саме дисертације. На тај начин, кандидат је остварио предвиђених 150 ЕСПБ који су неопходни за приступање изради дисертације. Кандидат је пријавио дисертацију из уже научне области филозофске науке, пријаву је поднео Већу докторских студија Филозофског факултета уз све тражене податке, и потом пред истим Већем успешно одбранио план дисертације. На основу тога, комисија констатује да кандидат маг. Александар Ристески испуњава све услове предвиђене студијским програмом.

IV ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ПРЕДЛОЖЕНОГ МЕНТОРА

IV.1 ПОДАЦИ О МЕНТОРУ

Биографија ментора (до 500 карактера):

Проф. др Дамир Смиљанић завршио је основне, магистарске и докторске студије филозофије на Фридрих-Александер Универзитету у Ерлангену. Од 2007. године ангажован је на Филозофском факултету у Новом Саду, а тренутно као редовни професор изводи наставу на свим нивоима студија. Аутор је неколико монографија и бројних радова, учесник једног научно-истраживачког пројекта, а главне области његовог истраживачког интересовања су метафилозофија, филозофија духа, филозофија језика и нова феноменологија.

Радови из уже научне области којој припада предлог докторске дисертације:

Р. бр.	аутори, наслов, издавач, број страница	категорија
1.	Smiljanić, D. (2020). „Handle, wie dir Dein Dämon vorschreibt!” Die	M23

	illusionistische Weltanschauung Oskar Panizzas und ihre Aporien. <i>Synthesis Philosophica</i> 69 (1): 63-78.	
2.	Smiljanić, D. (2018). Neue Phänomenologie - ein Schritt auf dem Weg zur Versöhnung von Lebensphilosophie und Phänomenologie? <i>Synthesis Philosophica</i> 66 (2): 475-488.	M23
3.	Smiljanić, D. (2017). Tipovi jezičkih igara u filozofiji i njihov značaj za filozofsku samospoznaju. <i>Filozofska istraživanja</i> 148 (4): 681-696.	M23
4.	Smiljanić, D. (2017). Philosophie als Therapeutik. Zur Deutung einer medizinischen Metapher. <i>Synthesis Philosophica</i> 63 (1): 93-107.	M23
5.	Smiljanić, D. (2014). Integrativna filozofija jezika. <i>Filozofska istraživanja</i> 136 (4): 509-519.	M23
6.	Smiljanić, D. (2014). Kriza filozofije i zadatak metafizofije. <i>Filozofska istraživanja</i> 135 (3): 299-314.	M23

IV.1 услови дефинисани за ментора у области којој припада докторска дисертација:

Према Члану 12 *Правила докторских студија* Универзитета у Новом Саду, за ментора може бити именован наставник Универзитета, односно факултета који је у радном односу на факултету који реализује студијски програм докторских студија и који је способан за извођење наставе на докторским студијама, те који има најмање 5 научних радова објављених или прихваћених за објављивање у научним часописима из одговарајуће области студијског програма са листе министарства надлежног за науку, у последњих 10 година, а за област друштвено-хуманистичких наука стипулиран је минимум од 24 бода, од чега бар 4 бода за радове у часописима са SSCI листе и бар 20 бодова за радове у категоријама M11, M12, M13, M14, M21, M23, M24, M31, M32, M33, M34 и M51. Радови у категоријама M31, M32, M33 и M34 могу да носе највише 20% потребних бодова

IV.2 Да ли ментор испуњава услове?

ДА

НЕ

Образложење:

На основу биографије проф. др Дамира Смиљанића увиђа се да је он ангажован на Филозофском факултету у Новом Саду, те да учествује у извођењу наставе на докторским академским студијама филозофије. Из приложеног списка радова увиђа се да проф. др Дамир Смиљанић у периоду између 2014. и 2021. године има 6 радова објављених у часописима са SSCI листе (*Филозофска истраживања* и *Synthesis Philosophica*, сви категорије M23), што укупно износи 24 бода, уз испуњене све стипулације из *Правила за докторске студије*. Стога комисија констатује да проф. др Дамир Смиљанић испуњава све услове за ментора дефинисане Правилима.

V ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ

V.1 формулација назива тезе (наслова)

Проблем квалија из угла Персове антикартезијанске епистемологије

Наслов тезе је подобан?

ДА

НЕ

ДЕЛИМИЧНО

V.2 предмета (проблема) истраживања

Кандидат констатује да се у савременој филозофији духа термин *квале* првенствено узима у значењу какво му је дао Луис, а значење својствено Персу, иако се у следу времена појављује раније, бива занемарено. Постулира се да је разлог овој тенденцији имплицитна условљеност савремене филозофије духа картезијанским дуализмом, док је Персов приступ изразито антикартезијански. Овај антикартезијанизам се понајвише испољава кроз нередукционистички карактер Персове филозофије, а који јасно оставља свог трага на Персову употребу термина *квале*. Проблем који је кандидат изложио у нацрту тезе је значајан и као проблем историје филозофије (корекција историјског превиђања Персовог доприноса) и као проблем филозофије духа и епистемологије конкретно (развијање конотативног поља једног од шире употребљаваних термина у бранши).

Предмет истраживања је подобан? **ДА** **НЕ** **ДЕЛИМИЧНО**

V.3 познавања проблематике на основу изабране литературе са списком литературе

Кандидат је у нацрту дисертације изнео кратак преглед кључних истраживања која су вршена у вези са Персовом употребом термина *квале*: Килијево аргументовање о првенству Персове употребе тог термина, те Шампејнову мултидисциплинарну анализу овог термина. Поред тога, кандидат је навео релевантне изворе о Персу и Персовој филозофији, али и значајан број кључних аутора који су у области филозофије духа говорили о појму *квале*, почев од Луиса који овај појам повезује са проблемом чулних датости, Џексона који *квалије* разматра са епифеноменистичког становишта, затим Нејгела који је аутор неких од најпознатијих текстова о темама субјективног искуства, те Денета који из историје појма *квале* потпуно изоставља Перса. Напослетку, кандидат је приложио екстензиван списак литературе са 59 уноса, како на српском, тако и на енглеском језику, међу којима се могу наћи друга истакнута имена као што су Брод, Декарт, Ејер, Ким, Рајл, Хегел, Хусерл, Чалмерс и бројни други. Овим прегледом и списком литературе, кандидат је показао да суверено влада материјалом који одређује истраживачку област изложеног проблема. Списак литературе приложен од стране кандидата је следећи:

1. Величковић, Д. (Прев.). (2002). *Прагматизам/Чарлс Сандерс Перс*. Нова Пазова: Бонарт.
2. Константиновић, Р. (Прев.). (1993). *Изабрани списи / Чарлс Сандерс Перс*. Београд: Београдски издавачко-графички завод.
3. Петронијевић, Б. (1997). *Основи теорије сазнања*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.
4. Петронијевић, Б. (1998). *Историја новије филозофије*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.
5. Петронијевић, Б. (1998). *Метафизичке расправе*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.
6. Петронијевић, Б. (1998). *Психологија* (П. Јевремовић, Ур.). Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.
7. Смиљанић, Д. (2011). *Синестетика: Скица патицке теорије сазнања*. Нови Сад: Адреса.
8. Смиљанић, Д. (2016). *Апоретика: Нацрт филозофске методологије*. Нови Сад: Академска књига.
9. Хегел, Г. В. Ф. (1987). *Наука логике, Трећи део, Субјективна логика или учење о појму* (Н. Поповић, Прев.). Београдски издавачко-графички завод.
10. Хегел, Г. В. Ф. (2005). *Феноменологија духа* (Н. Поповић, Прев.). Београд: Дерета.
11. Хусерл, Е. (1991). *Криза европских наука и трансцендентална феноменологија* (З. Ђинђић, Прев.). Горњи Милановац: Дечје Новине.
12. Хусерл, Е. (1975). *Идеја феноменологије* (С. Новаков и В. Ђаковић, Прев.). Београд: Београдски издавачко-графички завод.
13. Шиц, А. (2012). *Проблем друштвене стварности* (Д. Продановић Станкић, Прев.). Нови Сад: Mediterran Publishing.
14. Ayer, A. J. (1968). *The Origins of Pragmatism: Studies in the Philosophy of Charles Sanders Peirce and William James*. London/Melbourne/Toronto: Macmillan & co.
15. Ayer, A. J. (1990). *Filozofija u dvadesetom vijeku* (R. Tubić, Прев.). Sarajevo: Svjetlost.
16. Block, N. (1994). Qualia. У S. Guttenplan (ed.), *A Companion to the Philosophy of Mind*

- (Blackwell Companions to Philosophy, pp. 514–520). Oxford; Cambridge: Blackwell Publishers.
17. Broad, C. D. (1925). *The Mind and Its Place in Nature*. London: New York: Kegan Paul, Trench, Trubner & CO., LTD; Harcourt, Brace & Company, INC.
 18. Broad, C. D. (1975). *Leibniz, An Introduction*. New York: Cambridge University Press.
 19. Broadie, S. (2001). Soul and Body in Plato and Descartes. *Proceedings of the Aristotelian Society (Hardback)*, 101(1), 295–308.
 20. Burks, A. W. (ed.). (1958). *Collected Papers of Charles Sanders Peirce* (vol. 7–8). Cambridge: Harvard University Press.
 21. Chalmers, D. J. (1996). *The Conscious Mind: In Search of a Theory of Conscious Experience*. New York, Oxford: Oxford University Press.
 22. Chalmers, D. J. (2002). *Philosophy of mind: Classical and contemporary readings*. New York: Oxford University Press.
 23. Champagne, M. (2016). Can Pragmatists Believe in Qualia? The Founder of Pragmatism Certainly Did.... *Cybernetics and Human Knowing*, 23(2), 39–49.
 24. Champagne, M. (2018). *Consciousness and the Philosophy of Signs: How Peircean Semiotics Combines Phenomenal Qualia and Practical Effects*. Cham: Springer International Publishing.
 25. Cottingham, J. (2006). The Mind-Body Relation. in S. Gaukroger (ed.), *The Blackwell Guide to Descartes' Meditations* (pp. 179–192). Malden, MA; Oxford; Victoria: Blackwell Publishing.
 26. Cottingham, J. (2008). *Cartesian Reflections, Essays on Descartes's Philosophy*. Oxford. New York: Oxford University Press.
 27. Dennett, D. C. (2005). *Sweet Dreams; Philosophical Obstacles to a Science of Consciousness*. Cambridge, London: The MIT Press.
 28. Dennett, D. C. (2020). A History of Qualia. *Topoi*, 39(1), 5–12. <https://doi.org/10.1007/s11245-017-9508-2>
 29. Descartes, R. (1911). *The Philosophical Works of Descartes* (E. S. Haldane & G. R. T. Ross, trans.). London: New York: Cambridge University Press.
 30. Descartes, R. (1979). Osnovi filozofije. У V. Filipović (Ур.), и V. Gortan (Прев.), *Racionalistička filozofija i odabrani tekstovi filozofa* (Том 4). Zagreb: Nakladni zavod Matice hrvatske.
 31. Descartes, R. (1979). Rasprava o metodi. У V. Filipović (Ур.), и N. Berus (Прев.), *Racionalistička filozofija i odabrani tekstovi filozofa* (стр. 168–171). Zagreb: Nakladni zavod Matice hrvatske.
 32. Descartes, R. (1979). Strasti duše. У V. Filipović (Ур.), и M. Kangrga (Прев.), *Racionalistička filozofija i odabrani tekstovi filozofa* (стр. 178–204). Zagreb: Nakladni zavod Matice hrvatske.
 33. Descartes, R. (1998). *Meditacije o prvoj filozofiji* (Т. Ladan, Прев.). Beograd: ПЛАТΩ.
 34. Hartshorne, C., & Weiss, P. (eds.). (1931). *Collected Papers of Charles Sanders Peirce* (vol. 1–6). Cambridge: Harvard University Press.
 35. Hausman, C. R. (1993). *Charles S. Peirce's Evolutionary Philosophy*. Cambridge [England] ; New York: Cambridge University Press.
 36. Heisenberg, W., Pomerans, A. J., & Schlegel, R. (1959). The Physicist's Conception of Nature. *Physics Today*, 12(6), 54–56. <https://doi.org/10.1063/1.3060859>
 37. Hookway, C. (2002). *Truth, Rationality, and Pragmatism: Themes from Peirce*. Oxford; New York: Oxford University Press.
 38. Husserl, E. (1950). *Cartesianische Meditationen und pariser Vortrage* (Gesammelte Werke). Haag: Martinus Nijhoff.
 39. Husserl, E. (1975). *Kartezijanske Meditacije, I* (F. Zenko, Прев.). Zagreb: Centar za kulturnu djelatnost Saveza socijalističke omladine, 1975 (Čakovec : „Zrinski“).
 40. Jackson, F. (2000). *From Metaphysics To Ethics: A Defence of Conceptual Analysis*. Oxford: Oxford University Press, U.S.A.
 41. Jackson, F. (2006). Epiphenomenal qualia. in M. Eckert (ed.), *Theories of Mind: An Introductory Reader* (pp. 102–112). Lanham, Maryland: Rowman & Littlefield.
 42. James, W. (1890). *The Principles of Psychology, Vol. 1*. New York: Henry Holt and Company.
 43. James, W. (1904). Does „Consciousness“ Exist? *Journal of Philosophy, Psychology, and Scientific Methods*, 1(18), 477–491. <https://doi.org/10.2307/2011942>
 44. Keeley, B. L. (2009). The early history of the quale and its relation to the senses. in J. Symons & P. Calvo (ed.), *The Routledge Companion to Philosophy of Psychology* (pp. 71–89). Abingdon; New York: Routledge.

45. Kenny, A. (2006). *The Rise of Modern Philosophy*. Oxford: Clarendon Press.
46. Kim, J. (1998). *Mind in a Physical World, An Essay on the Mind-Body Problem and Mental Causation*. Cambridge, Massachusetts: A Bradford Book, The MIT Press.
47. Kim, J. (1998). *Philosophy of Mind*. Oxford: Westview Press.
48. Lewis, C. I. (1929). *Mind and the World-Order: Outline of a Theory of Knowledge*. New York: Dover Publications, INC.
49. Merleau-Ponty, M. (1990). *Fenomenologija percepcije* (A. Habazin, прев.). Sarajevo: Veselin Masleša - Svjetlost.
50. Nagel, T. (1974). What Is It Like to Be a Bat? *The Philosophical Review*, 83(4), 435–450. <https://doi.org/10.2307/2183914>
51. Nagel, T. (1986). *The View from Nowhere*. New York, Oxford: Oxford University Press.
52. Nagel, T. (2012). *Mind and Cosmos: Why the Materialist Neo-Darwinian Conception of Nature is Almost Certainly False*. New York: Oxford University Press.
53. Rescher, N. (2005). *Pluralism; Against the Demand for Consensus*. Oxford: Clarendon Press ; Oxford University Press.
54. Rescher, N. (2009). *Aporetics: Rational Deliberation in the Face of Inconsistency*. Pittsburgh: University of Pittsburgh Press.
55. Ryle, G. (2002). Descartes' Myth. in D. J. Chalmers (Ур.), *Philosophy of Mind, Classical and Contemporary Readings* (pp. 32–38). New York, Oxford: Oxford University Press.
56. Schlutz, A. M. (2009). *Mind's World: Imagination and Subjectivity from Descartes to Romanticism*. Seattle, London: University of Washington Press.
57. Schutz, A. (1972). *Collected Papers I The Problem of Social Reality* (M. Natanson, ed.). Dordrecht: Springer Netherlands. <https://doi.org/10.1007/978-94-010-2851-6>
58. Thagard, P. (2004). What is Doubt and When is it Reasonable. in R. J. Stainton, C. Viger, & M. Ezcurdia (ed.), *New Essays in the Philosophy of Language and Mind* (pp. 391–406). Calgary: University of Calgary Press.
59. Westphal, J. (2016). *The Mind-Body Problem*. Cambridge, Massachusetts: Massachusetts Institute of Technology.

Избор литературе је одговарајући? **ДА** **НЕ** **ДЕЛИМИЧНО**

V.4 циљева истраживања

Кандидат је у оквиру нацрта тезе изнео три водећа циља истраживања: 1) продубљивање историјско-филозофског разумевања појма *квале*; 2) утврђивање порекла трансформација које је овај појам претрпео током историје; 3) компарација појмовних претпоставки супротстављених становишта у епистемологији и филозофији духа (материјализам и идеализам, монизам и дуализам, редуccionизам и антиредуccionизам). Наведени циљеви су међусобно добро интегрисани и смислено је очекивати да ће остваривање једног директно допринети остваривању друга два. Циљеви су такође перспективни и обећавају релевантност закључака.

Циљеви истраживања су одговарајући? **ДА** **НЕ** **ДЕЛИМИЧНО**

V.5 очекиваних резултата (хипотезе)

Централна хипотеза коју кандидат износи у нацрту тезе јесте да је прелаз са Персовог фанероскопског схватања појма *квале* ка савременом редуccionистичком разумевању овог појма условљен наслеђем картезијанског дуализма који је присутан у теоријском раду англо-америчких епистемолога и филозофа духа. Наведена теза може се испитати помоћу детаљне генеалогije појма *квале* и праћењем материјалних и идејних референци у радовима теоретичара који тај појам употребљавају. Фокусираност на један појам обезбеђује практичну изводивост ове провере, а очекивани резултати пружиће значајне увиде о пореклу и развоју овог важног појма.

Очекивани резултати представљају значајан научни допринос?

ДА **НЕ** **ДЕЛИМИЧНО**

V.6 план рада

Кандидат је план истраживачког рада поделио на седам фаза: прикупљање и проучавање литературе, организовање белешки, осмишљавање структуре, затим три дистинктна правца теоријског и аргументативног извођења теме, те напослетку рефлексија о епистемолошко-метафизичким и историјско-методолошким импликацијама теме. Три аргументациона правца теоријског рада опцртавају очекивани садржај тезе, а то су анализа редукционистичких позиција које користе термин *квале*, разматрање Персове критике картезијанства и историјско/проблемско/критичко сагледавање Персовог разумевања појма *квале*. Наведени план је смислен, а вреди уочити да је кандидат унапред рачунао са неопходношћу рекапитулације резултата и извођења консеквенци након појединачних аргументационих јединица у дисертацији.

План рада је одговарајући? ДА НЕ ДЕЛИМИЧНО

V.7 метод и узорак истраживања

Кандидат у пројектованом поступку истраживања планира да употреби уобичајене методе рада са текстуалном грађом: анализу текста и појмовну анализу. Општи теоријски приступ текстуалном материјалу идентификован је као историјско-филозофски, дијалектички и херменеутички. Иако се дисертација не базира на емпиријском истраживању, под узорком се могу сматрати текстуални материјали који ће бити подвргнути овим интерпретативним поступцима и приступима. С обзиром на природу проблема и грађе, овакав методолошки приступ у потпуности је оправдан, а предвиђени обим текстуалне грађе је сасвим примерен.

Метод и узорак су одговарајући? ДА НЕ ДЕЛИМИЧНО

V.8 места, лабораторије и опреме за експериментални рад

С обзиром на чињеницу да је истраживање планирано као концептуална анализа текстуалног материјала, лабораторијска опрема није потребна, а експериментални рад не представља део истраживачког поступка.

Услови за експериментални рад су одговарајући? ДА НЕ ДЕЛИМИЧНО

V.9 методе статистичке обраде података и осталих релевантних података

С обзиром на природу проблема, предмета и конкретног планираног поступка истраживања, статистичка обрада и похрањивање података не чине саставни део овог истраживачког поступка.

Предложене методе су одговарајући? ДА НЕ ДЕЛИМИЧНО

VI ЗАКЉУЧАК

кандидат је подобан	<u>ДА</u>	НЕ	ДЕЛИМИЧНО
ментор је подобан	<u>ДА</u>	НЕ	ДЕЛИМИЧНО
тема је подобна	<u>ДА</u>	НЕ	ДЕЛИМИЧНО

Образложење (до 500 карактера):

Кандидат маг. Александар Ристески испунио је све обавезе које су програмом ДАС Филозофије постављене као предуслов израде докторске дисертације, а приложеним научним радовима демонстрирао је своју компетентност за бављење назначеном темом. Проф. др Дамир Смиљанић испуњава све прописане критеријуме за надгледање израде предложене дисертације. Коначно, предложена тема захвата значајан терминолошки и историјски проблем филозофије духа, скица истраживања те теме опремљена је одговарајућим хипотезама, материјалима и методологијом, услед чега се може очекивати да ће завршена дисертација представљати значајан допринос академској филозофији.

На основу наведеног, комисија оцењује да су и кандидат и ментор и тема подобни за израду докторске дисертације.

датум: 21. 4. 2021.

доц. др Горан Рујевић, председник комисије

ред. проф. др Александар Петровић, члан

ред. проф. др Дамир Смиљанић, члан – ментор